

Dr. Kántás-Barcsai Katalin, Dr. Sebestyén Ádám*

Kinek éri meg az egészségpénztári tagság?

Mai világunkban az egészségügy területén is kulcsfogalommá vált az öngondoskodás. A hosszú szakellátási várólisták, a magánegészségügyi ellátások jelentős költsége miatt érdemes előre tervezni. Bármikor szükség lehet egy baleset miatti sürgős orvosi kezelésre, fogászati ellátásra vagy nagy összegű gyógyszervásárlásra. Ebben nyújthat segítséget az egészségpénztári megtakarítás, amelyet az állam adó-visszatérítéssel támogat. Az öngondoskodásnak ez a formája tehát egy jó választás lehet ezekben a helyzetekben. Lássuk tehát, hogy milyen előnyöket nyújtanak a pénztárak és mire érdemes figyelni!

Az 1990-es években létrejött egészségpénztári rendszer az egészségmegőrzéssel és a betegségekkel kapcsolatos egészségügyi kiadások megfizetésében segít a pénztárba önkéntes alapon tagként belépő személyeknek, illetve azok közeli hozzátartozóinak. A pénztár tehát a társadalombiztosítás által nem, vagy csak részben támogatott kiegészítő egészségügyi és egészségvédelmi szolgáltatásokra fedezetet nyújtó megtakarítási forma, amely lehetővé teszi, hogy idejében fel tudjunk készülni egy váratlan egészségügyi kiadásra, vagy az egészségmegőrzés érdekében igénybe vett szolgáltatásokat finanszírozhatjuk általa. A megfelelő pénztár kiválasztásában és az egészségügyi szolgáltatások elszámolása során azonban mindig körültekintően járjunk el.

Mire használható?

Egészségpénztárnál vezetett egyéni egészség számlára adómentesen számolhatók el bizonyos egészségmegőrzést szolgáló termékek és szolgáltatások. Ebbe a körbe tartoznak például a gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök, szemüveg vagy kontaktlencse megvásárlása, illetve a különböző egészségügyi ellátások, orvosi szolgáltatások, kezelések, szűrővizsgálatok igénybevétele. Más termékek és szolgáltatások azonban adókötelesek lehetnek, ami azt jelenti, hogy az egészségpénztári számláról kifizethetők, azonban azok összege után személyi jövedelemadót kell fizetni. Ilyenek lehetnek a gyógyteák, természetgyógyászati termékek, fog- és szájjápolási termékek, valamint a sporteszközök.

Gyakran az egyes termékekkel, szolgáltatásokkal kapcsolatban első látásra nehéz eldönteni, hogy az melyik termék- vagy szolgáltatáskategóriába tartozik, elszámolható-e vagy sem. A sportruházat vagy egyes veszélyesebb sportok eszközei például nem számolhatók el a sporteszközként. Bizonyos egészségügyi szolgáltatások pedig csak az adott pénztárral vagy a Nemzeti Egészségbiztosítási Alappal szerződésben álló szolgáltatónál, illetve csak orvosi javaslatra vehetők igénybe.

Emiatt egy adott egészségügyi szolgáltatás igénybevétele vagy termék megvásárlása előtt feltétlenül érdemes annak elszámolhatóságáról tájékozódni az egészségpénztár honlapján vagy ügyfélszolgálatán. Ennek hiányában könnyen előfordulhat, hogy a terméket vagy szolgáltatást nem tudjuk egészségpénztári kártyával kifizetni vagy az egészségpénztárnál az adott szolgáltatás számláját utólag nem lehet elszámolni.

2016 óta az egészségpénztáraknak lehetőségük van arra, hogy alapszabálmódosítás útján felvegyék az önszegélyező pénztári szolgáltatásokat. Ha valaki önkéntes kölcsönös pénztárba történő belépését, vagy másikba történő átlépését fontolgatja, érdemes figyelnie arra, hogy az egészség- és önszegélyező pénztári elnevezéssel bíró önkéntes kölcsönös biztosító pénztárak szélesebb körű szolgáltatásokat nyújthatnak a tagjaik részére. Az önszegélyező pénztári szolgáltatások közül kiemelendők a gyermek születéséhez kapcsolódó ellátások, a munkanélküliségi ellátások, betegséghez kapcsolódó segélyek, óvodai és iskolai tanévkezdési, beiskolázási támogatások, valamint a közüzemi díjak, lakáscélú jelzáloghitel törlesztésének támogatása.

Több egészségpénztár havi pár száz forint biztosítási díjért – alapszintű biztosítási védelmet biztosító – szolgáltatást finanszírozó kiegészítő egészségbiztosítást is nyújt a tagjainak. A biztosítottá válás történhet automatikusan, nyilatkozat megtétele nélkül vagy külön csatlakozási nyilatkozattal. Az egészségbiztosítási szolgáltatás alapján a pénztárral szerződött biztosító az egyéni számláról levont havi biztosítási díj ellenében részben vagy teljesen megfizeti a biztosított helyett a biztosítási feltételekben meghatározott egészségügyi ellátás költségét. Ez esetben tehát nem a tagi számla terhére, a saját megtakarításunkból történik az egészségügyi szolgáltatással felmerülő költség megfizetése, hanem ezt a jelentős költséget a biztosító viseli.

Az egyes önszegélyezési szolgáltatásokról és a kiegészítő egészségbiztosításokról érdemes a pénztárnál részletesen tájékozódni, mivel ezek a meghatározott feltételek mellett nagy segítséget jelenthetnek a nehéz élethelyzetekben. Továbbá lehetőség van arra, hogy a tag kedvezményezettként megjelöljük közeli hozzátartozóinkat (például házastárs, gyermek vagy szülő), így az ő egészségügyi kiadásai is elszámolhatók az egyéni számlára.

Fontos szabály, hogy az egészségpénztári megtakarítás örökölhető, illetve – a bankszámlákhoz hasonlóan – haláleseti kedvezményezett is megjelölhető. Amennyiben az utóbbi mellett döntünk, úgy a pénztártag halála esetén az ő részére kell kifizetni az egyéni számlán lévő összeget. Ilyen kedvezményezett hiányában pedig a törvényes örökösök részére kell teljesíteni a kifizetést, melyhez jogerős hagyatékátadó végzés benyújtása szükséges.

Előnyök és költségek

Az egészségpénztári tagságot jelenleg leginkább az adó-visszatérítési lehetőség teszi vonzóvá. A pénztártag által befizetett tagdíj és eseti befizetés összege, valamint a – például kafeéria keretében nyújtott – munkáltatói hozzájárulás után jelenleg 20 százalékos, de legfeljebb évi 150 ezer forintos adó-visszatérítés igényelhető, melyet az önkéntes nyugdíjpénztári befizetésekkel együttesen kell számítani. Amennyiben az egészségpénztári számlán van olyan összeg, amelyet előreláthatólag 2 évig nem költünk el, lehetőségünk van azt lekötöni. Ezután a lekötés évében további adó-visszatérítés igényelhető, amelynek mértéke jelenleg 10 százalék. Az orvosi javaslatra, az egészségpénztári számlán keresztül igénybe vett prevenciószűrővizsgálatok ellenértékének szintén további 10 százalékát lehet visszaigényelni a személyi jövedelemadóból. Mivel az adó-visszatérítés pénztári számlán jóváírt összege szintén szolgáltatásokra költhető, ezért az egészségügyi kiadásokból jelentős összeget lehet így

megtakarítani. Tekintettel arra, hogy az adójogszabályok változhatnak, az aktuális adószabályokról feltétlenül ajánlott körültekintően tájékozódni!

Az egyéni számlán összegyűjtött megtakarításunkat a pénztár egy előre meghatározott összetételű, jellemzően alacsony kockázatú befektetési portfólióban helyezi el. Ennek hozama szintén a számlánkat gyarapítja.

Fontos azonban tudni, hogy az egészségpénztári tagság költségekkel is jár. A belépéskor egy egyszeri belépési díjat kell fizetni, majd ezt követően havi rendszerességgel tagdíjat. Ennek összege pénztáranként eltérő lehet. A rendszeres tagdíj (alaptagdíj) mértékét a pénztárak – többnyire sávos rendszerben – az alapján határozzák meg, hogy mekkora tagdíjat fizetünk be. Az alaptagdíj aránya általában annál alacsonyabb, minél magasabb tagdíjat fizetünk. Emellett amivel még számolnunk kell, az a kártyadíj, mely azonban nem folyamatos költség, csak a kártya lejáratakor vagy annak cseréjekor, pótlásakor merül fel. Bár nem látható költségként jelentkezik, azonban a befektetések portfóliókezelési díja is csökkenti a hozamszintet, így a számlánkon jóváírandó hozam mértékét is.

A pénztár kiválasztását megelőzően tehát érdemes tájékozódni az egyes pénztárak által alkalmazott költségek mértékéről, a pénztárral szerződött szolgáltatók és a pénztár által nyújtott szolgáltatások köréről. Elsősorban át kell gondolni, hogy mire szeretnénk felhasználni a számlán összegyűlt pénzt, milyen mértékű megtakarítási összeget szánunk az egészségmegőrzésre.

Ha később meggondoljuk magunkat - mert például nem vagyunk elégedettek jelenlegi egészségpénztárunkkal vagy kedvezőbb lehetőséget találtunk - bármikor átléphetünk egy másik pénztárba, ahová az egyéni számlán lévő megtakarításunkat is átvihetjük. Lehetőségünk van továbbá bármikor megszüntetni tagságunkat, mely esetben a pénztár elszámolást követően kifizeti az egyéni számla egyenlegét. Fontos azonban tudni, hogy a tagsági viszony megszüntetése, illetve a pénztárváltás után a pénztár díjat számíthat fel, melyet az egyéni számla összegéből von le.

Kinek éri meg egészségpénztárba belépni?

Az egészségpénztári tagság kifejezetten kedvező megtakarítási lehetőség lehet azoknak, akik saját maguk vagy közeli hozzátartozójuk számára rendszeresen nagy összeget költenek gyógyszerekre, gyógyászati segédeszközökre vagy egészségügyi szolgáltatásokat vesznek igénybe. Fontos szempont továbbá a rendszeres jövedelem, mivel a pénztári tagság számszerűsíthető előnye az adó-visszatérítésen keresztül érhető el.

Azoknak a szerencséseknak, akik egyelőre nem rendelkeznek egészségügyi problémákkal, szintén érdemes lehet azonban megtakarítási jelleggel felkészülni azokra az élethelyzetekre, amikor egy baleset vagy betegség miatt váratlanul megnőnek az egészségügyi kiadásai. A tagság elősegítheti még a súlyosabb betegségek megelőzését vagy korai felismerését szolgáló szűrővizsgálatokra az anyagi fedezet megteremtését. Egy családon belül az egészségtudatosság és az ezzel kapcsolatos öngondoskodás ugyanolyan fontos, mint az anyagi jólét megteremtése, mivel az egészség mindig jó befektetés.

* A szerzők a Magyar Nemzeti Bank mellett működő Pénzügyi Békéltető Testület tagjai

„Szerkesztett formában megjelent a Origo.hu portálon 2022. február 2-án.”